

Liên kết nông dân vì thương hiệu sầu riêng

"Sầu riêng Đạ Huoai" đã trở thành thương hiệu trái cây có tiếng của vùng đất Nam Tây Nguyên nhưng định hướng phát triển của trái sầu riêng vẫn chưa rõ ràng, còn phụ thuộc nhiều vào thương lái. Do đó, để tìm được thị trường tiêu thụ bền vững, nhiều nông dân đã tham gia, thành lập các hợp tác xã theo mô hình liên kết từ sản xuất đến tiêu thụ sản phẩm.

Ông Dương Văn Nha, cựu chiến binh xã Hà Lâm chia sẻ, nhà ông hiện đang canh tác 5 ha sầu riêng, mỗi năm thu trên 20 tấn trái. Ngoài tiêu thụ sản phẩm của gia đình, ông còn thu mua sầu riêng của các hộ xung quanh để xuất bán cho các đối tác trong và ngoài nước. Tuy nhiên, nhận thấy mức độ phụ thuộc vào thương lái khi làm ăn đơn lẻ, ông quyết tâm xây dựng tập thể những người trồng sầu riêng trên mảnh đất Hà Lâm.

Ông Dương Văn Nha cho biết thêm, hiện có đối tác từ các siêu thị trong nước, Đài Loan, Hàn Quốc đặt vấn đề tiêu thụ sản phẩm lâu dài, nhưng yêu cầu về tiêu chuẩn khá cao như phải có nhãn mác truy xuất nguồn gốc xuất xứ, chỉ dẫn địa lý, sản xuất theo quy trình đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm... Vì vậy, để thực hiện được điều này, cần một tổ chức có tư cách pháp nhân, quy tụ được các thành viên là các hộ trực tiếp sản xuất ra sản phẩm tham gia. Từ đó, ông đã vận động bà con thành lập hợp tác xã (HTX). Và HTX Dịch vụ Nông nghiệp Tổng hợp Phúc Thịnh (xã Hà Lâm) đã ra đời, với hơn 10 thành viên là những hộ trồng sầu riêng số lượng lớn, cùng chung mục tiêu là trồng sầu riêng an toàn và tìm hướng tiêu thụ ổn định.

Hiện ông Nha đã tự bỏ kinh phí xây dựng 2 kho lạnh với diện tích 400 m²; trong thời gian tới, sẽ tăng lên 1.200 m² để bảo quản nông sản cho HTX. Sau khi HTX đi vào hoạt động ổn định, sẽ huy động vốn đóng góp từ các thành viên. Các thành viên đã được tập huấn sản xuất sầu riêng theo tiêu chuẩn VietGAP, đảm bảo tiêu chuẩn vệ sinh an toàn thực phẩm; sản phẩm làm ra sẽ được đăng ký và dán tem truy xuất các thông tin cần thiết với khách hàng cũng như đăng ký nhãn hiệu độc quyền nhằm bảo hộ thương hiệu.

Bên cạnh đó, HTX Nông nghiệp Phước Lộc ở xã Phước Lộc, huyện Đạ Huoai cũng được thành lập nhằm tập hợp sức mạnh tập thể của những nông dân trồng sầu riêng. Anh Phan Tấn Phong, Giám đốc HTX Nông nghiệp Phước Lộc chia sẻ, vùng Phước Lộc trồng sầu riêng nhiều nhưng tiêu thụ tươi là chủ yếu, phụ thuộc vào thương lái. Nay anh và bà con thành lập HTX, thực hiện quy trình trồng, chăm sóc và bón phân cho sầu riêng theo tiêu chuẩn VietGAP để có những múi sầu riêng vàng, thơm; ngoài bán tươi, HTX còn tách múi, cấp đông để cung cấp cho thị trường quanh năm, không phụ thuộc vào thương lái. Hiện thương hiệu sầu riêng cấp đông Minh Hoàng Khôi đã và đang tiêu thụ hàng trăm tấn sầu riêng/vụ, không chỉ từ vườn của gia đình mà còn của bà con trong HTX, tạo dựng được chỗ đứng trên thị trường nội địa và mang lại thu nhập cao cho nông dân.

Phòng Nông nghiệp và PTNT huyện Đạ Huoai cho biết, toàn huyện trồng khoảng 2.500 ha sầu riêng, với trên 1.700 ha đã cho thu hoạch; riêng năm 2018, đã thu hoạch khoảng 19.000 tấn, nông dân thu trên 700 tỷ đồng.

Dự báo năm 2019, sản lượng sầu riêng không thua kém so với năm 2018. Tuy nhiên, sản phẩm sầu riêng của địa phương hiện mới có nhãn hiệu chung cho toàn vùng, chứ chưa có tổ chức nào đứng ra xây dựng thương hiệu cụ thể. Do đó, địa phương đang tiếp tục thực hiện đề án thành lập các HTX sản xuất, tiêu thụ sản phẩm trên địa bàn. Đầu năm 2019, huyện đã tổ chức 14 lớp hướng dẫn các cơ sở lập hồ sơ đăng ký sầu riêng sản xuất theo tiêu chuẩn VietGAP và đăng ký tham gia truy xuất nguồn gốc sầu riêng; đây là cơ sở để nông dân hội nhập trong tình hình mới.

Đại diện ngành nông nghiệp huyện cũng chia sẻ, hiện nay, nhiều đối tác lớn đặt vấn đề tiêu thụ sản phẩm sầu riêng Đạ Huoai cũng như các mặt hàng nông sản khác. Tuy nhiên, sản phẩm phải đảm bảo các tiêu chuẩn trong nước và quốc tế như có tem truy xuất nguồn gốc xuất xứ, có tổ chức đủ tư cách pháp nhân đứng ra ký hợp đồng cung cấp sản phẩm. Thực hiện đề án này, huyện Đạ Huoai đang tăng cường vận động bà con nông dân xây dựng các HTX kiểu mới theo mô hình liên kết từ sản xuất đến tiêu thụ. Liên kết sức mạnh nông hộ sẽ góp phần xây dựng các chuỗi liên kết sản xuất, tìm được đầu ra ổn định cho nông sản Đạ Huoai.

Diệp Quỳnh

Sầu riêng đóng hộp tại HTX Phước Lộc, Đạ Huoai

Bản tin

Khoa học Công nghệ phục vụ Nông nghiệp, Nông thôn

THÔNG TIN - PHỔ BIẾN KIẾN THỨC

SỐ 06/2019

Gần 37 tỷ đồng nâng cao chất lượng giống cây trồng

UBND tỉnh Lâm Đồng vừa phê duyệt kế hoạch và phân bổ kinh phí thực hiện nâng cao chất lượng giống cây trồng năm 2019 trên địa bàn tỉnh với gần 37 tỷ đồng.

Trong đó, ngân sách nhà nước hỗ trợ gần 3,6 tỷ đồng; doanh nghiệp, hợp tác xã, tổ hợp tác, hộ gia đình... đối ứng nguồn vốn gần 6,1 tỷ đồng; nhân dân tự đầu tư gần 27,2 tỷ đồng.

Cụ thể, ngân sách nhà nước phân bổ gần 1,7 tỷ đồng cho Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Lâm Đồng hỗ trợ các đơn vị, cơ sở sản xuất nhập khẩu, mua bản quyền giống cây trồng chất lượng cao; nâng cao năng lực sản xuất lan Vũ nữ, Hồ điệp; thực hiện chuyển đổi cơ cấu cây trồng; trang bị bộ test virus để thực hiện công tác quản lý nhà nước về giống cây trồng.

Số kinh phí còn lại được phân bổ cho 12 huyện, thành phố trong tỉnh để chuyển đổi các loại giống cây trồng mới đạt chất lượng cao hơn. Mỗi địa phương thực hiện được hỗ trợ từ 50-350 triệu đồng.

Các loại giống cây trồng chất lượng cao được ngân sách hỗ trợ chuyển đổi gồm: rau, hoa nhập khẩu có bản quyền, sầu riêng, măng cụt, bơ ghép, dứa, mít nghệ...

Vũ Văn

Lâm Đồng công nhận 14 cây cà phê chè đầu dòng giống Typica và Bourbon

Căn cứ Quyết định số 968/QĐ-UBND ngày 24/5/2018 của UBND tỉnh Lâm Đồng về việc phê duyệt Kế hoạch và phân bổ kinh phí thực hiện tái canh, cải tạo giống cà phê gắn với phát triển và phê bền vững tỉnh Lâm Đồng năm 2018, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Lâm Đồng đã chủ trì, phối hợp với Phòng Kinh tế, Nông nghiệp và PTNT, Trung tâm Nông nghiệp, Hội Nông dân các huyện Lạc Dương, Đam Rông, Lâm Hà, Đơn Dương và thành phố Đà Lạt thực hiện công tác bình tuyển, chọn lọc những cây cà phê chè giống cũ (Bourbon, Typica, Catura,...) có chất lượng (sinh trưởng, phát triển tốt, cho năng suất, chất lượng cao, khả năng kháng dịch hại và thích ứng với biến đổi khí hậu) nhằm phục vụ chương trình tái canh, cải tạo giống gắn với canh tác cà phê bền vững trên địa bàn tỉnh và phát triển thương hiệu "Đà Lạt - Kết tinh kỳ diệu từ đất lành".

Hội đồng bình tuyển các giống cà phê chè đầu dòng được thành lập theo Quyết định số 84/QĐ-SNN ngày 18/01/2019 của Sở Nông nghiệp và PTNT Lâm Đồng. Hội đồng đã đánh giá, thống nhất, thông qua và đề nghị Sở Nông nghiệp và PTNT Lâm Đồng ban hành quyết định công nhận 14 cây cà phê chè sinh trưởng, phát triển tốt, có khả năng kháng bệnh rỉ sắt tương đối tốt, năng suất ổn định qua nhiều năm, thích ứng với biến đổi khí hậu; chất lượng nhân sống và chất lượng thử nếm tốt.

Việc công nhận 14 cây cà phê chè đầu dòng giống Typica và Bourbon góp phần bổ sung nguồn giống cà phê chè có chất lượng tốt, giúp bà con nông dân có thêm sự lựa chọn giống phù hợp trong tái canh cũng như canh tác cây cà phê chè và gắn với phát triển thương hiệu "Đà Lạt - Kết tinh kỳ diệu từ đất lành".

Thế Vũ

Quy trình kỹ thuật phòng, chống Sâu keo mùa Thu

I. Một số đặc điểm hình thái, sinh học, sinh thái

1. Đặc điểm hình thái

Sâu keo mùa Thu có tên tiếng anh là Fall Armyworm (viết tắt là FAW), tên khoa học *Spodoptera frugiperda* J.E. Smith, thuộc bộ Cánh vảy (*Lepidoptera*), họ ngài đêm (*Noctuidea*).

Trứng có hình cầu, đường kính 0,75 mm. Trứng mới đẻ có màu xanh, sau đó chuyển sang màu trắng sữa, trước khi nở chuyển sang màu nâu nhạt.

Sâu non có 6 tuổi; tuổi 1 -2, cơ thể màu xanh nhạt/vàng nhạt là phổ biến. Khi phát triển đến tuổi 3-6, sâu non có màu nâu xám/nâu sẫm với các sọc dọc thân. Tùy theo môi trường thức ăn, sâu non có màu nâu nhạt/xanh đen. Kích thước sâu non tuổi 1 dài khoảng 0,5 mm; tuổi 3, dài 6-9 mm; tuổi 6, dài 30-40 mm.

Trên trán sâu non tuổi lớn nhìn rõ hình chữ Y ngược màu vàng, mặt lưng màu đen với lông cứng, dài. Trên mặt lưng, đốt bụng cuối có 4 đốm đen được sắp xếp thành hình vuông; các đốt khác có 4 đốm đen xếp thành hình thang.

Nhộng Sâu keo mùa Thu dạng bọc, màu nâu cánh gián sáng bóng. Nhộng đực dài 13-15 mm, nhộng cái dài 16-17 mm. Đốt bụng cuối cùng có 2 gai.

Sâu đực trưởng thành có chiều dài trung bình 16 mm, sải cánh trung bình 37 mm. Phần cánh trước lõm đốm nâu nhạt, xám với đốm hình bầu dục màu xám trắng/vàng rơm. Cánh trước của sâu cái trưởng thành không có hoa văn rõ ràng.

2. Đặc điểm sinh học, sinh thái

Sâu trưởng thành sống trung bình 12-14 ngày; hoạt động vào ban đêm. Từ khi vũ hóa đến đẻ trứng, chúng có thể di chuyển xa hàng trăm km nhờ gió để tìm nơi đẻ trứng.

Sâu trưởng thành đẻ trứng vào ban đêm, thành ổ, xếp thành 2 lớp trứng là chủ yếu. Vị trí ổ trứng thường ở mặt trên của phiến lá hoặc cạnh cuống lá, khoảng 50-200 trứng/ổ, xếp thành 2-3 lớp và được bao phủ bởi 1 lớp lông màu hồng/xám. Sâu cái trưởng thành có sức đẻ từ 6-10 ổ trứng (tương đương 1.000-2.000 trứng); sau 2-10 ngày, trứng nở (trung bình từ 3-5 ngày, ở nhiệt độ 20-30°C).

Sâu non là giai đoạn gây hại của Sâu keo mùa Thu; có 6 tuổi. Thời gian 1 pha sâu non kéo dài 14-21 ngày; nếu độ ẩm cao, nhiệt độ thấp, thời gian 1 pha sâu non kéo dài khoảng 30 ngày.

Sâu non mới nở nhanh chóng di chuyển đến những vị trí có lá non, có thể nhả tơ để nhờ gió phát tán đến các cây khác gần đó để gây hại. Sâu non tuổi lớn có tập tính cắn chết sâu non tuổi nhỏ.

Nhộng vũ hóa phần lớn trong đất ở độ sâu 2-8 cm; một số ít trường hợp bắt gặp hóa nhộng giữa các lá, nách bẹ lá của cây ký chủ hoặc trong ngô. Thời gian 1 pha nhộng kéo dài 9-13 ngày, ở nhiệt độ 14,6°C.

3. Đặc điểm gây hại

Chỉ pha sâu non gây hại trên cây trồng; sâu non tuổi 1-2 ăn biểu bì ở mặt dưới của lá non, gây ra các vết hình vuông hoặc hình chữ nhật màu trắng đặc trưng. Sâu non tuổi lớn hơn ăn khuyết lá, bẹ lá tạo thành các lỗ lớn như "cửa sổ".

4. Cây ký chủ

Sâu keo mùa Thu có thể ăn hơn 300 loài thực vật, gồm ngô, bông, đậu tương, lúa, mía, cây rau, cà,... Tuy nhiên, sâu ưa thích nhất là ngô ngọt, ngô nếp, ngô rau.

5. Con đường xâm nhập, lây lan

Sâu keo mùa Thu có thể xâm nhập qua các con đường chính sau:

- Sâu non có thể di chuyển ở khoảng cách gần (cây này sang cây khác; ruộng này sang ruộng khác).

- Sâu non, nhộng, trứng, sâu trưởng thành di chuyển theo sản phẩm, phế phụ phẩm của cây ký chủ (ngô, cỏ thức ăn chăn nuôi, cỏ sân golf,...) trong quá trình vận chuyển cây ký chủ qua biên giới hoặc theo hàng hóa thương mại từ nước ngoài vào Việt Nam hoặc giữa các địa phương trong nước.

- Sâu trưởng thành tự bay tìm nơi đẻ trứng ở khoảng cách vài trăm m đến hàng chục km.

- Sâu trưởng thành di trú có thể bay theo gió xa hàng trăm km.

II. Biện pháp phòng chống

Phòng chống Sâu keo mùa Thu bằng biện pháp quản lý dịch hại tổng hợp, gồm:

1. Biện pháp canh tác

- Làm sạch cỏ dại xung quanh vườn trồng ngô để hạn chế nơi trú ẩn của sâu.

- Làm đất, phơi khô để ấu trùng, nhộng trong đất chết hoặc dễ dàng bị thiên địch tiêu diệt.

- Luân canh ngô, lúa nước ngay sau vụ ngô để diệt nhộng trong đất. Làm đất kỹ cũng góp phần diệt nhộng trong đất.

2. Biện pháp thủ công

- Thường xuyên kiểm tra đồng ruộng, đặc biệt ở giai đoạn ngô có 3-6 lá để phát hiện ổ trứng, ngắt đem tiêu hủy.

- Sử dụng tro bếp hoặc nước xà phòng pha loãng đổ vào nõn ngô để diệt sâu non.

3. Biện pháp sinh học

- Hạn chế sử dụng thuốc bảo vệ thực vật hóa học để bảo vệ thiên địch của Sâu keo mùa Thu.

- Sử dụng chế phẩm nấm xanh, nấm trắng, vi khuẩn Bt, virus NPV để phun trừ khi sâu tuổi nhỏ.

- Nhân thả ong ký sinh trứng (ong mắt đỏ), các loài bắt mồi ăn thịt như bọ đuôi kim để kiểm soát sâu non mới nở/tuổi nhỏ.

4. Biện pháp bẫy, bả

- Bẫy bả, bẫy đèn: sử dụng bẫy dính màu vàng có pheromone giới tính; bẫy bả chua ngọt hoặc bẫy đèn để diệt sâu trưởng thành.

- Bẫy cây trồng: trên cánh đồng nên trồng ngô, một số diện tích cỏ voi, ngô nếp sớm hơn so với thời vụ chung để dẫn dụ sâu trưởng thành đến đẻ trứng. Sử dụng bẫy diệt sâu trưởng thành, ngắt ổ trứng và phun trừ sâu non trên các diện tích bẫy cây trồng.

5. Biện pháp hóa học

- Sử dụng thuốc bảo vệ thực vật chứa các hoạt chất được phép sử dụng để phun trừ khi sâu tuổi 1-3 (giai đoạn ngô 3-6 lá); phun lúc sáng sớm hoặc chiều mát.

- Sử dụng thuốc bảo vệ thực vật theo nguyên tắc 4 đúng.

- Trường hợp Danh mục thuốc bảo vệ thực vật được phép sử dụng ở Việt Nam chưa có thuốc trừ Sâu keo mùa Thu, cần theo hướng dẫn của Cục Bảo vệ thực vật.

Theo Công văn số 1064/BVTV-TV ngày 03/5/2019 của Cục Bảo vệ thực vật

Chỉ pha sâu non của sâu keo mùa thu gây hại trên cây trồng

Danh sách các hoạt chất phòng trừ Sâu keo mùa Thu (sử dụng tạm thời)

Theo Danh mục thuốc bảo vệ thực vật được phép sử dụng, cấm sử dụng tại Việt Nam ban hành kèm Thông tư số 03/2018/TT-BNNPTNT ngày 09/02/2018 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; Thông tư số 13/2018/TT-BNNPTNT ngày 08/10/2018 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về việc sửa đổi, bổ sung một số nội dung của Thông tư số 03/2018/TT-BNNPTNT, hiện nay, chưa có thuốc được đăng ký để phòng trừ Sâu keo mùa Thu.

Do đó, để phòng trừ kịp thời và hiệu quả loài sâu hại này, Cục Bảo vệ thực vật đề nghị Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương chỉ đạo các cơ quan chuyên môn sử dụng tạm thời các loại thuốc bảo vệ thực vật để phòng trừ Sâu keo mùa Thu.

Danh sách các hoạt chất gồm:

STT	Hoạt chất	Liều lượng (ga.i/ha)	Thời điểm phun
1	Bacillus thuringiensis	300-500	Phun 2 lần, mỗi lần cách nhau 7 ngày. Phun thuốc khi sâu mới xuất hiện, tuổi 1-2. Lượng nước phun 400-600 lít/ha. Phun theo hàng ước đều 2 mặt và nách lá.
2	Spinetoram	30-36	Phun giai đoạn cây có 4-6 lá thật, khi sâu mới xuất hiện ở tuổi 1-2. Phun 2 lần, mỗi lần cách nhau 10-12 ngày, lượng nước phun 400-600 lít/ha. Phun theo hàng ước đều 2 mặt và nách lá.
3	Indoxacarb	75	
4	Lufenuron	30	

Các loại thuốc bảo vệ thực vật này chỉ được phép sử dụng để phòng trừ Sâu keo mùa Thu trong thời gian tối đa đến ngày 31/12/2019. Cục Bảo vệ thực vật sẽ khuyến khích các doanh nghiệp đăng ký thuốc để phòng trừ Sâu keo mùa Thu vào Danh mục thuốc bảo vệ thực vật được phép sử dụng tại Việt Nam.

Theo Trung tâm Khuyến nông quốc gia